

Samlingsbeskrivelse: Familie, 5. trinn

TEMA		FORMÅL
Innhold	Samlingen handler om familier. Det finnes mange ulike familier, hver og en unik på sin måte. Familier kan være sammensatt på mange ulike måter, og det er helt greit. Det viktigste er at barnet opplever å bli tatt vare på, at familiemedlemmene er gode mot hverandre og snakker godt sammen (https://www.livetogsann.no/) I dagens samling skal det være fokus på dårlig økonomi og barnefattigdom. <i>“Mer enn 10% av barn i Norge lever i en fattig familie. Det betyr at mer enn hvert tiende barn, eller i gjennomsnitt to til tre elever i hvert klasserom vokser opp i en familie med dårlig råd. Totalt utgjør dette over 110 000 barn. Utvikling har gått feil vei de siste 20 årene, hvor tallet nesten har tredoblet seg. Det er en urovekkende utvikling som har store konsekvenser for barna her og nå, men også på samfunnsnivå”</i> Barn i fattige familier - Redd Barna	Gi felles kunnskap om temaet Øve på samtale om temaet Reflektere rundt temaet i fellesskap
Kompetanse til ansatte	Barn i fattige familier - Redd Barna Over 100.000 barn lever i familier med dårlig råd i Norge – NRK Østfold – Lokale nyheter, TV og radio Familien har lite penger – hvem kan hjelpe? — Ung.no Har familien din dårlig råd, kan dere få støtte til aktiviteter — Ung.no Pengaprat för stora och små Pengapeppen	Øke kunnskap og trygghet i å undervise om temaet
Kunnskapsmål fra LK20	Folkehelse og livsmestring Folkehelse og livsmestring som tverrfaglig tema i skolen skal gi elevene kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse, og som gir muligheter til å ta ansvarlige livsvalg. Livsmestring dreier seg om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv. Temaet skal bidra til at elevene lærer å håndtere medgang og motgang, og personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte. Aktuelle områder innenfor temaet er fysisk og psykisk helse, levevaner, seksualitet og kjønn, rusmidler, mediebruk, og forbruk og	Ivareta de overordnede målene i læreplanen knyttet til folkehelse og livsmestring

	personlig økonomi. Verdivalg og betydningen av mening i livet, mellommenneskelige relasjoner, å kunne sette grenser og respektere andres, og å kunne håndtere tanker, følelser og relasjoner hører også hjemme under dette temaet. Kompetansemål: Norsk: • Lytte til og videreutvikle innspill fra andre og begrunne egne standpunkter i samtaler Samfunnsfag: • Reflektere over hvordan kommersiell påvirkning påvirker forbruk, personlig økonomi og selvbylde	Ivareta kompetansemålene i LK20 knyttet til temaet
Husk	• Kosedyr/ball til å sende ut i ringen under avslutningen • Post-it-lapper til CL-aktiviteten • Dele elevene inn i par til CL-aktiviteten • Sende hjem foreldreskriv til foresatte med informasjon om «dårlig råd»	
Tips	• Felles gjennomgang av opplegget sammen med alle voksne – se egen beskrivelse. Ansvar: Avdelingsleder/rektor • Når du øver med kollegaer i forkant, tenk på hva som evt. kan bli en utfordring i din gruppe • Vurder om det må gjøres individuelle tilpasninger ut fra gruppens eller enkeltelevers behov. • Noen elever trenger spesiell forutsigbarhet. Dere kan se på samlingsbeskrivelsen og lekene i forkant, i et samarbeid med hjemmet. Tilrettelegge etter behov. • Om en aktivitet ikke fungerer så godt, avbryt i tide. Si «Dette greide vi ikke i dag, vi prøver igjen i morgen» • Prioriter lekene om du ser at dere går tom for tid eller at elevene ikke engasjerer seg helt i samtalen	De voksne må legge til rette slik at alle elever får mulighet til å delta Unngå at leker kan brukes til å mobbe

Organisering av timen		
Ringen	Sett på inngangsmusikk: For Indre Østfold kommune: Waterloo.mp4 For eksterne kommuner: ABBA - Waterloo (Official Lyric Video) (youtube.com) • Vi rydder klasserom • Vi samles i ringen	Gjenkjennelse Alle kan se alle og føle fellesskap i gruppa
Pusteøvelse og bevegelse	Øvelsen heter «svinge med armene» Pusteøvelse - Stramme og slippe Når du skal gjennomføre pusteøvelsen med elevene, velger du selv om du vil vise filmen eller om du modellerer selv. Dersom du ønsker å benytte en annen øvelse, finner du flere eksempler på https://www.io.kommune.no/tjenester/skole-og-utdanning/robuste-barn/pust-og-bevegelse/	Bevisst på pust, kropp, nærvær, fellesskap og bevegelse
Film og samtale	Introduser filmen: Nå skal vi se på en film som handler om dårlig råd. Film: Kort fortalt - Livsmestring - NRK TV Varighet: 1.53 min Refleksjonsspørsmål til filmen: Hvordan kan dårlig råd påvirke dere selv eller andre? La elevene komme med forslag, lærer kommer med innspill ved behov. <i>For eksempel:</i> <i>Får ikke dratt i bursdagen til venner, får ikke blitt med på fritidsaktiviteter, får ikke kjøpt nødvendig ting som mat, klær etc, bekymringer, får ikke julegaver, eller får ikke reise på ferie.</i>	Gi felles kunnskap om temaet Øve på å snakke om temaet Felles refleksjon Øve på å lytte til andre, dele egne tanker og vente på tur i samtalen Alle blir sett

	Introduser filmen: I dag skal vi snakke om familier. Alle familier er ulike, og det er fint. Som regel er ting bra i familien, og man har det fint sammen. Noen ganger er det ting som er vondt eller vanskelig hjemme. I dag skal vi snakke om familiefattigdom og fremtidstro. Film: Fotballdrømmen - en film om familiefattigdom og framtidstro (youtube.com) Varighet: 4.55 CL: Idémyldring Læreren deler klassen inn i par. Hvert par får utdelt post-it-lapper og hver sin blyant. Læreren stiller et spørsmål om gangen og elevene får fra 1-3 minutter på å skrive ned svarene sine på post-it-lappene. De skriver ett svar på en post-it-lapp og legger den på midten av bordet. Når tiden er ute, skal parene kort diskutere svarene sine sammen og sortere ut lappene. Etterpå blir det en felle gjennomgang av noen av svarene i plenum. Her kan lærer skrive opp svarene som blir gitt, så det blir synlig og oversiktlig for elevene. Spørsmål: 1. Hvordan kan dårlig økonomi i familien påvirke barn og unge? 2. Hva kan man gjøre sammen med venner, som ikke koster penger?	
Lek	Memory med elever <i>Formål:</i> Oppmerksomhet, bevegelse, kaoskontroll <i>Beskrivelse:</i> Den voksne deler elevene inn i par. En elev (som har lyst) skal være «gjetter» og gå på gangen. Alle par finner hver sin korte lyd eller bevegelse som er felles for paret, deretter blander alle elevene seg i klasserommet slik at parene ikke står ved siden av hverandre. Eleven på gangen kommer inn i klasserommet og sier et navn. Den navngitte eleven viser sin lyd eller bevegelse. Så må «gjetteren» fortsette å si navn, til helt til «gjetteren» klarer å finne parene med samme lyd eller bevegelse. Denne leken skaper god stemning!	Øve prososiale ferdigheter Erfare fellesskap og dele gode opplevelser Relasjonsbygging og vennskapsopplevelser

	<i>Tips:</i> • Velg kun ett alternativ, altså enten lyd eller bevegelse, dersom du tenker det vil bli mest vellykket i din klasse. Elevene kan f.eks velge dyrelyder eller ordklasser. • Gruppene bør ikke være større enn 6-7 par. Er det oddetall kan en gruppe være på tre personer. • For at leken skal gå fortere, kan dere velge to «gjettere» som samarbeider.	
Oppsummering sammen	Vi setter oss i ringen og oppsummerer sammen. <i>Prosess:</i> Sende en ball e.l. rundt i ringen. Alle får ordet etter tur. Elevene sier en ting hver. Det er helt fint å si det samme som de andre, eller noe annet. Vi tar et spørsmål av gangen. Vi bytter spørsmål underveis, f. eks når 5-6 elever har svart. • Hva likte du i dag? • Hva lærte du? • Hvorfor er dette viktig? • Hva kan vi øve på?	Repetisjon Bevisstgjøring Avslutning og lukking av økta Vi lærer å lytte til hverandre og vente på tur. Alle blir sett.

